

George Agavriloaiei

**PRINCIPIILE
RELAȚIEI
DINTRE
CETĂȚENI
ȘI STAT**

București, 2021

Coperta: *George Agavriloaiei*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
AGAVRILOAIEI, GEORGE

Principiile relației dintre cetățeni și stat / George
Agavriloaiei. - București : Bifrost, 2021

Conține bibliografie

ISBN 978-606-95263-8-5

35

© Toate drepturile sunt rezervate. Nicio parte din această
lucrare nu poate fi reprodusă fără acordul scris al editurii și
al autorului.

Copyright © 2021

Editura Bifrost

Str. Liviu Rebreanu nr.46-58, sector 3, București

e-mail: office@bifrost.ro

www.bifrost.ro

CUPRINS

Introducere / pag.7

Capitolul I.

Societatea ca sistem de relații / pag.12

Capitolul II.

Abordări din perspective definitorii / pag.15

Ce este un principiu? / pag.16

Ce este o procedură? / pag.20

Ce este administrația? / pag.25

Capitolul III.

**Sensuri ale principiilor procedurii
administrative** / pag.30

Scurte considerații din perspectiva unei
analogii / pag.30

Încrederea în principiile procedurii administrative,
un sens prevalent / pag.32

Principiile procedurii administrative, o bază a
legitimității / pag.35

Principiile procedurii administrative, un garant al
transparentizării / pag.39

Principiile procedurii administrative, premise ale
dezvoltării instituționale / pag.42

Două sensuri fundamentale / pag.43

Capitolul IV.

**Principiile procedurii administrative, necesități ale
democrației** / pag.45

Necesitatea unui stat puternic, bazat pe
principii / pag.46

Democrația, prin intermediul principiilor, factor
necesar pentru implicarea cetățenească / pag.51
Relația dintre cetățeni și stat, catalizator
pentru dezvoltare / pag.56

Capitolul V.

Exemple de principii / pag.59

Principiul legalității / pag.60

Principiul egalității / pag.62

Principiul transparenței / pag.63

Principiul proporționalității / pag.65

Principiul satisfacerii interesului public / pag.66

Principiul imparțialității / pag.68

Principiul continuității / pag.69

Principiul adaptabilității / pag.71

Concluzii / pag.73

Bibliografie / pag.76

Introducere

Scopul și miza acestei lucrări vizează modul în care procedurile devin o necesitate acolo unde oamenii trăiesc împreună și relaționează, adică în societate. O societate ghidată de reguli și configurate, la rândul de lor, de *principii*. Toate acestea în baza unei relații dintre cetățeni și stat ghidată de proceduri. Însă la ce fel de proceduri ne referim? Ne referim la procedurile dintre cetățeni și stat, ele fac miza acestei lucrări și sunt importante, dar mai ales ajutătoare. De aceea trebuie ca cetățenii să le cunoască. De ce am avea nevoie de proceduri? Este necesar să implementăm proceduri în instituții și relații sociale? Ce sunt principiile? Ce sens au ele? La ce folosesc procedurile? Ce putere au procedurile? Toate acestea sunt întrebări deschise și esențiale pentru excursul de față, un excurs ce vizează un travaliu de cercetare în domeniul științelor administrative și care își propune să abordeze din mai multe perspective câteva noțiuni centrale pentru lumea administrației publice și nu doar atât. Este vorba, așadar, despre principii și proceduri. Administrația fiind inevitabilă, de fapt, în viața noastră de zi cu zi. Prin urmare, necesitatea cunoașterii și aprofundării acesteia reprezintă un scop în sine, nu doar pentru teoreticienii și specialiștii „administrativiști”, dar și pentru cetățenii ce se intersectează cu procedurile administrative. Trăim într-o lume unde totul se bazează pe cunoaștere. Drept urmare, această lucrare își propune să înlesnească cunoașterea asupra administrației publice, asupra principiilor și procedurilor aferente acesteia.

Alegerea acestui studiu asupra relației dintre cetățeni și stat s-a datorat faptului că atunci când vine vorba despre principii, am la îndemână câteva noțiuni și instrumente pe care le cunosc, dat fiind faptul că sunt licențiat în filosofie moral-politică. Consider că filosofia politică este un domeniu conex cu științele administrative, principala problemă a filosofiei politice fiind legitimitatea, adică legalitatea, ceea ce reprezintă un principiu fundamental al administrației publice pe care îl regăsim ca bază în Codul Administrativ și nu numai. Toată filosofia politică discută despre guvernanță, adică despre administrația publică.

Miza în această lucrare nu este de a avea poziții radicale din perspective politice și ideologice, dar lucrarea va conține și câteva noțiuni metafizice, altfel nu am putea aborda chestiunea principiilor, principii procedurale și administrative, care izvorăsc din factorul moral al vieții omenești, factor de care se ține cont în scopul politicii, adică acela de a legifera, scopul administrației publice fiind acela de a pune în aplicare aceste legiferări. Prin urmare, rezultă de aici că politica și administrația sunt îngemănate. Metaforic spus, politica este ca un cap care gândește, iar administrația este ca un braț care execută ceea ce îi dictează capul.

Orientarea de față va fi dată de abordări din perspective definitorii, adică vom căuta să definim cele trei concepte de bază care stau la baza acestei lucrări: *principii, proceduri și administrație*. Prin urmare, munca mea va fi axată pe o muncă de cercetare ce caută să investigheze, pe baza filierelor cercetării științifice, principiile procedurii administrative. Aceste principii reprezintă adevărate

puncte de sprijin pentru tot ceea ce înseamnă legiferări și punere în aplicare a legilor, toate acestea având nevoie la rândul lor de o întregă procedură, mai mult sau mai puțin meticuloasă, adică birocrație.

Pentru orice gen de cercetare, întrebările sunt esențiale. Dacă discutăm despre întrebări, cercetătorii științelor sociale au conchis că avem de a face cu întrebări deschise și întrebări închise, iar întrebările deschise sunt cele care deschid noi porți de gândire și oferă sens unor chestiuni fundamentale. În cazul de față, pentru a deschide noi orizonturi, ne putem întreba: *„Cum și în ce măsură pot influența principiile și procedurile, felul în care oamenii trăiesc împreună?”* Aceasta este o întrebare fundamentală în lucrarea de față, la care vom găsi răspunsuri în capitolele următoare.

Alegerea acestei teme și analiza acestui subiect se datorează faptului că procedurile administrative reprezintă pentru bunul mers al societății o chestiune esențială. Cum ar arăta o lume eminentemente lipsită de proceduri? Cu siguranță am avea de a face cu un haos, însă și reversul este valabil, multă lume critică birocratizarea și procedurile, de multe ori greoaie, spre exemplu pentru a face rost de documente de la o anumită instituție, unde trebuie să aștepti și să te plimbi de la un ghișeu la altul. Debirocratizarea fiind un deziderat din ce în ce mai mult aplicabil, mai ales o dată cu evoluția digitală. Oamenii caută, pe bună dreptate, să simplifice procedurile și în general, să își simplifice viața.

Scopul acestei lucrări este acela de a ilustra felul în care funcționează administrația publică, cu tot cu procedurile aferente acesteia. Miza lucrării fiind aceea de găsi repere și orientări stabile într-o lume

complexă și diversificată. Cine stabilește aceste repere? *Principiile*. Ele au rolul de a da stabilitate, emergând din acestea noi metode și posibilități de reglementare pentru legiuitori.

Ca filosof am căutat mereu să înțeleg și să mă edific cu marile principii ale lumii. Așadar, ca administrativist, caut să înțeleg principiile după care funcționează administrația publică.

Există principii universale privind binele comun încă de pe vremea filosofiei antice, leagănul culturii europene. La originea moralei stă intuiția sau concepția de foarte largă răspândire că oamenii nu pot trăi oricum, ei trebuie să trăiască bine, iar pentru a fi mai siguri de acest aspect trebuie să trăiască în baza unor principii comune.

Noțiuni precum binele, adevărul, dreptatea și frumosul au stat dintotdeauna ca fundament pentru principiile după care este organizată societatea, sub diversele forme care pot prinde conținut în acest sens. Ca oameni, avem anumite intuiții morale și simțim imediat cum minciuna egoistă, trădarea, uciderea fără motive, jaful și alte asemenea nedreptăți sunt indezirabile pentru oameni și traiul acestora în societate. Avem o capacitate înăscută de a face evaluări morale cu privire la ce este bine și ce este rău, plus din asimilarea experiențelor pe parcursul vieții. Toate aceste experiențe, plus moștenirea mai multor generații ne-au adus în societatea de astăzi și ne-au revelat, totodată, argumente sofisticate pentru a crea sisteme bazate pe principii care să ne asigure un trai mai bun și mai sigur. Avem principii concrete după care ne ghidăm, începând de la nivel universal, unde avem Declarația Universală a Drepturilor

Omului, până la nivel local, unde întâlnim Principiile autonomiei locale.

Din punct de vedere tehnic această lucrare este structurată în cinci capitole, care la rândul lor înglobează subcapitole. Primul capitol își propune să definească ontologia existenței sociale, relațiile sociale, axându-ne pe relația primordială dintre cetățeni și stat. Al doilea capitol are ca obiectiv să elucideze definițiile principiilor procedurii administrative, iar în al treilea capitol sensurile prevalente acestora. Al patrulea capitol este o asociere a acestora cu democrația, paradigma organizatorică de bază pentru societățile contemporane. În cele din urmă, în al cincilea capitol, ultimul al lucrării de față, ne vom axa pe latura mai practică a principiilor procedurii administrative, deși nu le-am exemplificat strict pe acestea pentru că am decis să le ilustrez pe cele din Codul Administrativ, acesta fiind o „cheie de boltă” pentru lumea administrației publice, un cod mult dorit și lucrat, care în cele din urmă s-a concretizat în anul 2019. Principiile generale aplicabile administrației publice, așadar, reprezintă exemplificarea pe care mă concentrez în ultimul capitol.

Semnificația temei alese este una care își propune să extragă acele repere pe care le putem găsi în administrația publică, adică într-o lume complexă la fel ca viața sau societatea. Aceste repere fiind reprezentate de principii, pentru că și în cadrul administrației publice întâlnim o complexitate a normelor și un vast sistem legislativ. Principiile le simplifică.

Capitolul I

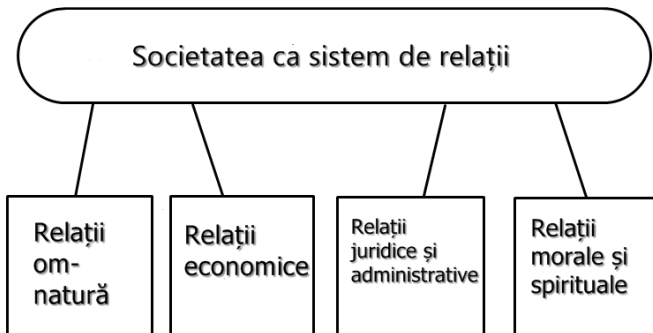
Societatea ca sistem de relații

Pe această vastă planetă albastră, trăim într-o lume complexă unde viața socială a oamenilor se diferențiază de cea a altor specii prin faptul că oamenii dețin o multitudine de caracteristici superioare, cum ar fi: gândirea, conștientizarea de sine, rațiunea și comunicarea, bazată pe un sistem de relații de mai multe feluri. Oamenii viețuiesc într-un spațiu și timp căruia îi acord sens, spre o deschidere către un univers ontologic, care le oferă o identitate axiologică în concordanță cu particularitățile lor psiho-spirituale. Prin gândire și integrare comunitară, **oamenii își creează propriile societăți în care își proiectează scopurile și țelurile, acestea transformându-se din idealuri în chestiuni palpabile faptice**, prin muncă și responsabilitate.

Cum se produce, totuși, această creație? Ea se bazează **pe relații sociale** între subiecți sau agenți individuali sau colectivi (microgrupuri, macrogrupuri sociale, comunități umane), între oameni și structurile organizaționale ale societății sau între ei și mediul lor de existență (natural sau artificial). Aceste relații fiind, în cea mai mare măsură, relații de cooperare, de diviziune profesională sau socială a muncii, de participare la procesul productiv sau de schimb de bunuri și valori, de interese comune și de adeziune acțională, precum și de opoziție sau conflict de interese, de concepții și țeluri de realizare. Toate

acestea determină dimensionarea socială a individului.¹

Deși, rețeaua de raporturi sociale a oamenilor este o rețea complexă care configurează viața socială, mai departe vom vedea o schemă a raporturilor pe care am încercat să le simplific pentru o mai bună înțelegere, având de a face cu relații primordiale pentru societate în ansamblul ei, văzută ca sistem de relații, este vorba în linii mari despre patru tipuri de relații: 1) relații dintre om natură; 2) relații economice; 3) relații juridice și administrative; 4) relații moral-spirituale.

Așadar, esența omului și, totodată, esența societății în care acesta este integrat, este conferită de caracterul relațiilor sociale ce le configurează identitatea, personalizând atât omul ca individ, cât și societatea în ansamblul ei.

---

¹ Existența socială și umană; Tratat de ontologie III de Ion Tudosescu; Editura Fundației România de Măine; București; 2004 (pag.53)

Într-o lume a costurilor și oportunităților (și când spunem „costuri” și „oportunități” nu ne referim doar la bani sau calcule economice), principiile sunt cele care pot da sens relațiilor sociale, implicit relației dintre cetățeni și stat. Prin urmare, aceasta este teza lucrării de față. O teza care se axează cu precădere, în mod specific, pe principiile procedurii administrative pe care ne vom axa, chiar dacă, statul în ansamblul său este o entitate complexă ce are ca fundament și alte două puteri (legislativă și judecătorească) și nu doar pe cea executivă din care se ramifică administrația publică.

Subiective nu sunt principiile etice, acestea au caracter obiectiv, subiective sunt preferințele umane și interesele oamenilor într-o lume a piețelor unde, totuși, statul deține monopolul. Cum se exercită acesta? Pe baza căror proceduri? Urmează să aflăm în rândurile ce urmează.

Relația dintre cetățeni și stat reprezintă o structură organizatorică ce mijlocește cooperarea dintre oameni, iar aceasta duce la apariția și dobândirea unor grade superioare de **eficiență**. Așadar, ține doar de noi, ca indivizi ce își doresc o viață mai bună, să îmbunătățim această relație și principiile ce stau la baza acestora.

Bibliografie

Lucrări științifice

Bălan Emil, *Procedura Administrativă* (Editura Universitară, București, 2005).

Bălan Emil; Iftene Cristi; Văcărelu Marius; Troanță Dragoș, *Codificarea Administrativă- Abordări Doctrinare și Cerințe Practice* (Editura Wolter Kluwer, București, 2018).

Flew Antony, **traducere de Drăgan Stoianovici**, *Dicționar de filosofie și logică* (Editura Humanitas, București, 2006).

Fukuyama Francis, *Construcția Statelor* (Editura Antet, Prahova, 2004).

Huntington Samuel, *Ciocnirea Civilizațiilor și Refacerea Ordinii Mondiale* (Editura Antet, București, 1997),

Kunzmann Peter, **traducere de Monica-Maria Aldea**, *Atlas de Filozofie* (Editura Rao, București, 2004).

Manda Cezar, *Teoria Administrației Publice* (Editura C.H. Beck, București, 2013).

Manda Cezar, *Manualul Colectivităților Locale din România* (Editura C.H. Beck, București, 2018).

Matei Lucica și Dincă Dragoș, *Participarea Cetățenească în Luarea Deciziei* (Editura Omniscop, 2002)

Nicolae Pavel, *Egalitatea în Drepturi a Cetățenilor și Nediscriminarea* (Editura Universul Juridic, București, 2010).

Radu Bianca, articol din *Revista Transilvană de Științe Administrative* (Cluj, 2020).

Santai Ioan și Vasile Tabără, *Administrație Publică* (Editura Techno Media, Sibiu, 2010).

Vedinaș Virginia, prefață la *Codul Administrativ* (Editura Universul Juridic, București, 2020).

Vedinaș Virginia, *Drept Administrativ, Ediția a VII-a* (Editura Universul Juridic, București, 2012).

Voicu Costică, *Teoria Generală a Dreptului* (Editura Sylvi, București, 2001).

Weber Max, *Omul de Știință și Omul Politic* (Editura Humanitas; București, 2011).

Tudosescu Ion, *Existență socială și umană, Tratat de ontologie III* (Editura Fundației România de Măine, București, 2004).

Siteuri web accesate în perioada 1 Aprilie – 15 Iunie 2021

<https://www.juridice.ro/wp-content/uploads/2012/12/Proiect-COD-procedura-administrativa.pdf>

<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument Afis/215925>

<https://www.edu.ro/elevii-din-rom%C3%A2nia-vor-avea-transport-gratuit>

<https://www.constitutiaromaniei.ro>

<https://www.transparency.org.ro/publicatii/ghid-uri/TransparentaDecizionalaAPL.pdf>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:4314927>

https://www.ohchr.org/en/udhr/documents/udhr_translations/rum.pdf

<https://leviathan.ro/de-ce-leviathan-de-george-agavriiloaiei/>

<https://www.inscop.ro/wp-content/uploads/2019/03/Sondaj-INSCOP-martie-2019-Institutii.pdf>

